

максимальний строк тримання особи без ухвали суду – сімдесят дві години, ч. 2 одразу зазначає, що особа після шістдесяти годин тримання повинна бути або звільнена, або доставлена до суду. Виходить, що на практиці особа буде сидіти і чекати в суді 12 годин. А, якщо особу затримали з метою приводу, то цей термін скорочується до 36 год., про що зазначено у ст. 191 нового КПК.

Вбачається, що реалізації положень ст. 213 нового КПК щодо обов'язку уповноваженої службової особи повідомити про затримання буде ускладненою. Інститут затримання, як вид тимчасового запобіжного заходу, повинен мати певні гарантії захисту прав і свобод людини, яку затримують. Такою гарантією виступає обов'язок службової особи надати затриманому можливість негайно повідомити про своє затримання та місце перебування близьких родичів, членів сім'ї чи інших осіб за вибором цієї особи. Також передбачений варіант особистого повідомлення службовою особою, але з дотриманням вимоги щодо його негайності. Проте, виконання обов'язку уповноваженої особи щодо негайного повідомлення не забезпечується наявністю відповідальності за його невиконання чи неналежне виконання. На нашу думку, на законодавчому рівні повинен бути закріплений механізм притягнення відповідних службових осіб до відповідальності.

Таким чином, проаналізувавши деякі аспекти затримання особи за новим Кримінальним процесуальним кодексом, приходимо до висновку про неузгодженість змісту окремих норм цього інституту. Це свідчить про необхідність більш детального доопрацювання вказаної теми, яка повинна розглядатися як розділ більш широкого дослідження процесу реалізації слідчих дій за новим КПК.

Література

1. Правила внутрішнього розпорядку в ізоляторах тимчасового тримання органів внутрішніх справ України: затв. наказом МВС від 02.12.2008 № 638.
2. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30.06.1993 // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 35. – С.360.
3. Кримінально-процесуальний кодекс України: затв. Законом ВР УРСР від 28.12.1960 № 1000-05 // Відомості Верховної Ради. – 1961. – № 2. – С. 15.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство з 19.11.2012.: (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А. В., 2012. – 382 с.

Солод В.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м.Київ
Науковий керівник: Хорт І.В., старший викладач

ДЕЯКІ ПИТАННЯ СУТІ ДЕРЖАВНОГО ОБВИНУВАННЯ ЗА НОВИМ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ

У ст. 121 Конституції України чітко визначається одна з основних конституційних функцій прокуратури – підтримання державного обвинувачення в суді. Цю функцію закріплено і в законі України від 5 листопада 1991 р. "Про прокуратуру". Вимоги цих законодавчих актів визначають, що прокурор зобов'язаний підтримувати державне обвинувачення в суді у всіх кримінальних справах, які надійшли до нього з обвинувальним актом і які він направив до суду.

Держава, закріпивши на конституційному рівні за прокурором функцію підтримання державного обвинувачення, визначила його важливу роль у захисті прав і свобод людини і громадянина. Вся діяльність прокурора, як і інших учасників кримінального провадження, регламентується нормами Кримінального процесуального кодексу (КПК) України. При цьому новий КПК України дає визначення терміна "кримінальне провадження": "досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України "Про кримінальну відповідальність" (пункт 10 ч. 1 ст. 3). Кримінально-процесуальна діяльність завжди характеризується взаємозалежністю 3 основних кримінально-процесуальних функцій: обвинувачення, захисту та вирішення справи. У кримінальній справі, у якій проводиться розслідування, на певному етапі починає реалізовуватись кримінально-процесуальна функція обвинувачення. Як зазначено у ст. 276 КПК, вона починається з моменту повідомлення особі про підозру в учиненні кримінального правопорушення.

Це – перша стадія кримінального провадження, змістом якої є діяльність прокурора та інших учасників сторони обвинувачення, що спрямована на встановлення особи, яка вчинила злочин, і збирання доказів для твердження про те, що саме вона його вчинила. Висновок про

це прокурор підтверджує затвердженням чи складанням письмового обвинувального акта.

Друга стадія функції обвинувачення реалізується у формі підтримання державного обвинувачення в суді. Отже, слідчий і прокурор формують обвинувачення, складають постанову про підозру в учиненні кримінального правопорушення і створюють матеріально-правову основу, на якій в подальшому розвиватиметься діяльність прокурора з підтримання обвинувачення в суді.

Обвинувальна функція дістає вияв саме в акті – письмовому повідомленні особі про підозру в учиненні кримінального правопорушення, яке складається прокурором або слідчим за погодженням з прокурором (ст. 277 КПК).

Таким чином, суть обвинувальної функції під час досудового слідства залежить від дій слідчого та прокурора, який впливає на реалізацію висновків слідчого при здійсненні нагляду за одержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням (ст. 36 КПК). Рішення прокурора у справі з обвинувальним актом, коли він з ним погоджується, а справу направляє до суду, має особливе значення. Воно означає, що прокурор, поточившись із висновками слідчого, бере на себе обов'язок підтримати їх в суді, куди він направляє справу для розгляду по суті. Дія прокурора з обстоювання перед судом акта про винність особи прийнято називати "державним обвинуваченням". У нормах КПК України чітко зазначається, що державне обвинувачення – це процесуальна діяльність прокурора, що полягає у доведенні перед судом обвинувачення з метою забезпечення кримінальної відповідальності особи, яка вчинила кримінальне правопорушення (пункт 3 ч. 1 ст. 3 КПК України).

У ст. 129 Конституції України передбачено, що підтримання державного обвинувачення в суді прокурором є однією із засад провадження. Із зазначеної норми випливає, що обов'язком прокурора, який затвердив обвинувальний акт, є підтримання у справі державного обвинувачення, і така вимога дістала чітке закріплення у пункті 15 ч. 2 ст. 36 КПК, де конкретизований цей обов'язок: "підтримувати державне обвинувачення, відмовлятися від підтримання державного обвинувачення, змінювати його або висувати додаткове обвинувачення".

При цьому слід наголосити, що в судах обвинувачення підтримують прокурори, які визначаються керівником відповідного органу прокуратури після початку досудового розслідування, і здійснюють повнова-

ження до завершення кримінального провадження (ст. 37 КПК). Тобто прокурор, який здійснював нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування, повинен підтримувати державне обвинувачення.

Таким чином, при судовому розгляді кримінальних справ прокурор здійснює тільки функцію підтримання державного обвинувачення, виступаючи як обвинувач. При цьому він має право під час судового розгляду змінити обвинувачення, висунути додаткове обвинувачення, відмовитись від підтримання державного обвинувачення. Такі вимоги закріплені в пункті 15 ч. 2 ст. 36 КПК України.

Можна зробити висновок, що здійснення прокурором в суді процесуальної функції обвинувачення – це практична реалізація тих висновків, яких він дійшов у результаті нагляду за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням. Державне обвинувачення – це стрижень, навколо якого в

- судовому розгляді концентруються зусилля всіх його учасників.
- обвинувачення, сформульоване в обвинувальному акті і подане прокурором до суду, становить собою основний і єдиний предмет судового дослідження.

УДК 343 (043.2)

Соляник Ю. В.,
магістр,
Юридичний факультет,
Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара, м. Дніпропетровськ
Науковий керівник: Юзікова Н. С., к.ю.н., доцент

ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНАМ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН

В останнє десятиліття продовжувало розвиватися широкомасштабне нелегальне виробництво наркотиків. Щорічно правоохоронними органами виявляється близько тисячі підпільних нарколабораторій. Здебільшого вони розташовувалися в квартирах, приватному домоволодінні, гаражах, сараях, літніх кухнях і т.п. Понад половини виявлених нарколабораторій спеціалізувалося на виробництві опійних настоянок,